

Kulturdepartementet

Yttrande, rapporten Demokratins skattkammare – Förslag till en nationell biblioteksstrategi

Inledning

Kulturdepartementet inkom med rapporten Demokratins skattkammare – Förslag till nationell biblioteksstrategi. I missiv daterat den 24 juni 2019 inbjöds kommunen inkomma med yttrande med anledning av förslaget senast den 15 oktober 2019. Denna handling utgör Ljusnarsbergs kommuns yttrande över rapporten Demokratins skattkammare – Förslag till nationell biblioteksstrategi.

Yttrande

Ljusnarsbergs kommun delar biblioteksstrategins uppfattning att hela det svenska biblioteksväsendet är viktigt som ”försvar för demokratin och den svenska människans möjlighet att fritt verka i samhället med tillgång till kunskap och litteratur” (sidan 1). Utifrån denna aspekt utgör tillgången till folkbibliotek och en nationell biblioteksstrategi väsentliga inslag.

Ljusnarsbergs kommun anser digitalisering är viktigt men detta får inte överta andra viktiga uppgifter för folkbiblioteket. I den nationella biblioteksstrategin finns en stark fokusering på digitalisering som riskerar att undergräva målen att folkbiblioteket skall vara ”samhällets öppna rum för bildning, upplevelser och samtal” (sidan 11) och ”Biblioteket ska vara fria oberoende rum för möten” (sidan 11) i form av en fysisk plats där allmänheten kan mötas.

Ljusnarsbergs kommun anser vidare att den fysiska bokens, tidningens etc betydelse inte värdesätts eller lyfts fram i förslaget till nationell biblioteksstrategi.

I förslaget till biblioteksstrategi berörs medie- och informationskunnighet (MIK) och ur ett demokratiskt perspektiv dras bland annat slutsatsen att ”Vid en kris och krissituation kan rykten, falska nyheter och propaganda mötas av ett biblioteksväsende som har en viktig roll för en oberoende informationsförmedling som en del av civilförsvaret” (sidan 9). Här anser Ljusnarsbergs kommun det viktigt att konstatera att det är sällsynt att kunna utgå från att det finns en absolut objektiv faktabaserad sanning. Det krävs i princip alltid någon form av

tolkning av uppgifter av faktakarakter och därmed finns det vanligtvis ett flertal tolkningar och det är ytterst svårt, för att inte säga omöjligt, att avgöra vilken som är absoluta objektiva faktabaserade sanningen. Därtill kommer att propagandan i dagens digitaliserade samhälle är subtil och därmed mycket svår att skilja från absolut objektiv faktabaserad sanning.

Ljusnarsbergs kommun delar biblioteksstrategins uppfattning att ”Vetenskaplig publicering är en av forskningsbibliotekens huvuduppgifter och uppdraget måste ges ett ännu större utrymme” (sidan 19). Det är därför av vikt att motverka att den vetenskapliga publiceringen är ett oligopol där de stora kommersiella vetenskapliga förlagen styr. Vidare är det av yttersta betydelse att ”Alla hinder för öppen tillgång till den offentligt finansierade forskningen måste undanröjas” (sidan 20), något som måste anses vara naturligt med tanken på hur den finansierats.

Ljusnarsbergs kommun är positiva till möjligheten till direkta hemleveranser av fjärrlån.

Ljusnarsbergs kommun delar biblioteksstrategins förslag om en skyndsamt tillsättning av ”en utredning för att reformera och modernisera den nuvarande pliktstiftningen” (sidan 31). Denna utredning bör ha som ett väsentligt direktiv att föreslå en förenkling för leverantörer av pliktexemplar. Vidare bör handledning för pliktleveranser utformas.